

KALAMENE

Kunnafonnisoben min be bo kalo o kalo ka nesin duguw ni u sigidaw ma u ka netaa sira kan. Boko folo, Mekalo 1992

Boko songo: 20

CAURIS

Boko kononkwo

ne : 2

Ƶoni be Mali don ?

ne : 3

Mali wote: fen minnu kera olu dow ni neli ce k'a jan

ne : 4

senekjekuluw kecogo k'a ta san 1960 fo kan'a bila san 1990 la.

ne : 5

senekayi : koori min kolo be dun

ne : 6

an ka duguw ni u sigidaw lamini yoro minnu barika k'a dogo.

ANW HAKILILA

Beɛɛɛfanga sinsini duguw kono, o be fanga wajibiya sabati jamana kono.

Zuwen kalo, san 1984, jekulu min be dunkafa dabaliw tige (SESA) o nema min be a togola sariyaw batoli lakana o ye i kan bo niningali do senfe, ko «Mali dunkafa dabaliw tigera senekelaw ko, barisa kunkofobaga nenemaaw te senekelaw bolo, minnu be se ka ke fonkisiyonneriw (forobabarakelaw) kunmanogon ye» (nin kunnafonin in'bora seben min kono, o togo ye ko «Dunkafa badaliw» seben bo 3nan zuwen kalo san 1984, Pari dugu kono).

San 1987, dugujekuluw (a be fo minnu ma ko A.W) saba ani ton kelen ka bo Ofisi la, olu ye wele do bila ni Ofisi ka sinsin ye min tun nemogoya tun be Madamu DUSE, bolo walasa ka se ka nogo di u kelen kelen bee ka jekuludenw ma. Jagoke jekulu seegin ye u kan bo, nogo feerebaga sukandira senekelaw ka mogofarantasiyalenw te, sukandili in ye talli ke kun naani kan : nogo songo, nogo sanuya, nogo sorowagati ani nogo soroyoro.

Nin ko fila in ni nogan ce, an be se ka SESA ka nin miirina in fo, «duguw ka soro nigisinogosoli bora sorodilibagaw ka baara ngyili de la, min laban nana ke balo soko binnin ye». Nin kobsili in be a fo jelenya la ko, a ka ca ni san mugan ye senekefeere minnu be lafiya lase senekelaw ma, o feerew desera ka ne soro ka u bo nogo la.

Ka fanga to mogow bolo a be boli minnu kan, o bena ke san mugan ni duuru tulomagelenya banni ye, tulomagelenya min tun ko, ko sigi te ke ka benkafo ke ni sorojiidibagaw ye an ka jamana kono.

Nin tulomagelenya in ban, wajibiya, ka sababu ke senekelaw ka jija de ye, u ma son habadan, an ka mogonemaaw ka mara ma, minnu tun be a fe ka senekelaw ka soro ben u kelen da ma.

Kunko penama min be ye nin ko in na, o ye feerew ni babaliw ye, minnu be tige, ni olu be fasodenw ce fangaw jira. Sira tigelenw taamacogow tana kunkow be yen, olu dow ye kenenkerenya la senekenenmogow kalanni ye, nka, o kunkow ladoncogo sorola kabini tuma jan yan, walima yoro werew.

Hakililajigin ka kan ka ke wa? Ko sanni, an ka jamana ka a ka ye sinahoronnya (independan) ta, farafinna tilebinyanfan bee lajelen ka senekjekuluba tun be an fe yan.

O tun ye Ofisi dugukolo nafa nininbagaw ni Ofisi senekelaw ka jekulu ye (SKAON) min sigira senkan walasa ka tubabuw ka diyagonya koperatiuw ladon ball. An be yoro min na bi, nin kalamenew be kan ka u u jo farafinna fan bee, walima mogofaamulenw be kan ka jo jamanaw nef. A ka kan, beɛɛfanga ka sinsin duguw kono walasa ka jekuluw barika, jekulu minnu be se ka fanga wajibiya sabati, walasa cogocogo fanga min sorola baara ni timinandiya la, o kana se ka

JONI BE MALI DON?

nanbara. Nin to in bee la, politikimogow ka kan ka don ko yoro o yoro, nin jekulu minnu be fanga wajibiya sabati ni olu tjera walima u fagara doron, politikimogow folo de kera a la nimisabagaw ye; nimisa in bora kun minnu na, olu de file -fangabin (kudeta), hakililage dantemefagali, ani mogow ni toroli o ni a nogonnaw. Farafinna kecogo ye a jira Liberiya ani yoro werew ko mogow minnu be fangabin (kudeta) ke, olu ka sira te jamana werew ka korofa la ani fana, fanga kelen minnu be se kosebe ka u lamiiri ani ka u lasegin u ko olu ye jekulu ye minnu be fanga wajibiya sabati, walima ka a dese ka a ka taama ke. Jamanadenw bee ka kan ka u miiri nin kumaw la, walasa ka u ka beejefanga wajibiya ke jekuludilan ni a sinsinni ye sanko ka fanga wajibiyasabati; o jekuluw be se ka ke minnu ye olu file :

- S i n d i k a (o y e baarakelajekuluw ye), politikiton, senekelajekulu, minnu sementiyalen be jama-na sariyaw fe, ni u ka baara ni u ka bennakan te siri fosi la,
- Jekulu minnu be hadama-denw lakanasariya latilen ni baaracogoya jelen be olu bolo u ka baara sira kan, olu ni u nogonnaw. Jekulu minnu be fanga wajibiyasabati, olu ka kan ka u laben ka nafaw de lakana, nafaminnu be se jama caman ma ani ka danbe lakikalenw minnu ye yeremahoronya danbewye, ani mogow ka kan ni yamaruya minnu ye olu danbew fo fo ka a bila an ka jamana jekulu kerengerennenw lakana la. Jamana den kelen kelen bee ka kan ka famuya ko jekulu minnu ko ye nin ye, olu ye jekulu ye minnu be fanga wajibiyasabati. U ma kan ka u yere ke fanga ye, ni u ye o ke,

u be, u yere nagasi, ka tila ka geleyaw bange i n'a fo a kera cogo min na farafinna yan «Burkina Faso ka sindikaw (baarakejekuluw)» ani yoro werew la (Poloji politikiton min togo ye ko solidarite). Jekulu minnu ka kan ka fanga wajibiyasabati, olu ka kan ka sariyaw batoli lakana jamana kono, walasa mogokulu dow, walima siya dow, olu mana dogoya cogo o cogo, jamana kono (i n'a fo tamasekiw), olu kana labila, a ka ke u jena ko jamana siya tow be fe ka u danbew ni u fasiyaw to yen u ka sa. Jekulu minnu be fanga wajibiyasabati, olu ka kan ka dusukolo minnu be fin da mogow ne la, ka olu fili u kofe. U ka kan ka an beclajelen deme, walasa ka an son sabali la minnu tun ye an benbacew walew ye kabini tubabuw ma se an fe yan. O sabali in de tun be a ke, ko fanga o fanga ni i be siya caman de mara i te barika soro fo i ka siyaw be kelen kente danbe ni a fasiya bonya. Nga nin fen o fen folen file nin ye, olu te se ka ke, fo, an ka bi, ani an ka sinin nemogow ka beejefanga sinsinnibaara ke duguw kono, ayiwa, fo jamana den kelen kelen bee ka kolosili ke jama nidiyanyesira taamali layidu latilenko la politikibaaraketaw fe. Ka fanga di mogow ma, a be boli minnu kan, o ye sira numan ye min be se ka beejefanga sigi senkan, an ka jamana kono, ayiwa a be kan ka jigibaw de bange mogow dusukun na. Nka mogow sirannen don, barisa u dalen be a la ka fo ko tooro minnu be bin u kan olu be bo dow ka janfaw de la, minnu be a fo u yere ma ko olu ye «jamana lafiyabagaw ye». O de la, kabini tumajan, bee ye nin nzana in ke i ka miirina ye : «kabini jele donna jiriw ce la, u be ye u kanto ko a kala ye u do ye».

Seyibane KULIBALI

Mali donni

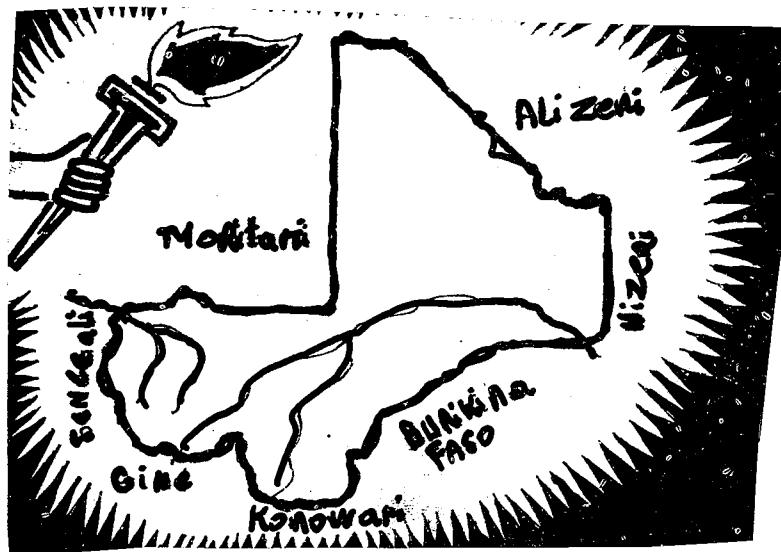
Nin yoro in ye aw de ta ye, aw minnu be Mali don, kabini lawale fo ka na a bila bila. Aw be min don Mali kan, aw ye a bila kana se an ma an ka jensen ka da Malidenw tulo kan. Aw minnu be Mali duguw ni a sigidaw la, aw ye Mali kunun ni a bi cogoyaw fo. Mali geleya ni a nogoyaw be yaala aw minnu kunna aw ye seben ci an ma, o ye sanga ye ka jesisin aw ma, an be aw lamen. Nin bogow folo in na, an ye Mali sigiyoro de sugandi ka do fo o la.

Mali ye jamana ye min be farafinna tilebinyanfan fe, a tamasiyen folo ye a bonya de ye, kilometere kare 1.240.000. Malidenw hake be taa bi mogow 8.000.000 na. Boda te an ka jamana la ka bila kogoji la, o de la, jamana wolowula de be an ka jamana lamini : Alizeri o be a kepekanyanfan fe, Konowari ni Lagine be a waroduguyanfan fe, Burikina ni Nizeri be a koronyanfan fe, Senegali ni Moritani be a tilebinyanfan fe. Mali be tilejamanaw la, o de la wagati minnu be a kono olu ye nin ye : sudan wagati (o be ye Mali worodugu yorow la), sahili wagati (o be ye Mali worodugu yorow sanfe) ani sahilikungo (dezeri). An ka dugukolo yoro camanw ye kelen, min be ye kosebe, o ye fuggaw ye minnu caman be belebilenw kan ani faalaw. Jiko sira la, baaba fila de be an fe yan, jolibaa ani Senegalibaa. Mali jamanadenw : An ye a fo cogo min ka temen, Mali jamanadenw hake ka ca ni

8.000.000 ye. Ni i ye o mogow tila keme keme ye, i be a ye ko keme o keme 90 si be taa san kelen na ka taa a bila san 50 la. Mogow jensencogo te kelen ye jamana kono, o de la, i be a ye yoro dow la mogow hake be taa fo mogow 200 la kilometeri kare kelen kono kasoro, Sahilikungo kono, ni i ye mogow jensencogo jatemine, u hake te hali mogow kelen bo kilometeri kare kelen na. Mali jamana kono siyaw ka ca :

- Maninkaw ni bamananw olu be Kayi ni Segu
- Senufow ni miniyankaw olu be Sikasomara kono,
- Kadow be banjagara kuluw la,
- Filaw be Segumara kepekanyanfanfe ani Moti
- Koroborow be Jolibaa Lakuruyoro la,
- Tamasekiw ni arabuw be sahilikungo (dezeri) kono,
- Marakaw ni Surakaw be Kayi mara sahili kono,
- Bobow be Segu mara koron fe.

Bobo KEYITA

nin ye malijamana ja ye

KIBARUYAW

Mali wote : Fen minnu kera olu dow ni jeli ce ka jan.

Nin ye a siɲefoɓe kabini anw ka jamana ye a k'a yemahoronya (indepandan) ta mogow ka wote u fere ma. Nin ye a siɲefoɓe ka fo ko an ka jamanadenw tun be se ka sugandili ke nemoɓo caman ni jogon ce u tun be se fana ka sugandi k'a i ban ka sugandili ke. An ce la, mogow caman labanna k'a o de ke.

Nafaba de be kunw donni la, minnu ye a ke an ka jamanadenw caman ma son ka bo u no la walasa ka wote. An be na segin kofe ka ni ko in kunkan kuma fo.

Nka, sannu o ce, jabi minnu bora wotew la, olu ka kan ka don: Ni an be a fe ka fo kuma la surunya la, ADEMA de ye politikiton bee dan. O la, ADEMA ye Asambile (Fasosariyadilanso) mogow tilance ni caman soro, depute keme ni mugan ni saba la, biwolonwula ni naani ye ADEMA ta ye. ADEMA de fana ye peresidansigiwote nemoɓo ta ni Alifa Umaru Konare togo ye, o kera peresidansigiwote nefilanan la, Alifa Umaru Konare ni Cewule Mamadu Konate ce (Cewule Mamadu Konate tun ye US-RDA bolo do ka mogow sugandilen ye peresidansigi sira kan).

Mogow minnu wotera, olu la, mogow keme o keme, minnu ye Alifa ta, olu be ta biwolonwula la, minnu ye cewule Mamadu Konate ta olu ka ca ni bisaba ye ni donni ye mogow keme o keme la.

O la, ADEMA politikiton de be nefo an ka jamana politikisira sabanan (ni a be fo o ma ko repubiliki sabanan) la taama la: a ka Asambile (fasoraridilanso) nemoɓo de be na a sababuya ka gufereneman dilan min nemoɓo (peremiyeminisiri) be sugandi ADEMA politikitondenw la, walima ADEMA politikiton teriw la. I nafa, an ye a fo cogo min na, ADEMA politikiton ka peresidanwote nemoɓo de be na jamana peresidanya di a ma. ADEMA politikiton ka nemoɓo in be se ka ke konumanyemogow caman nana minnu be a miri kogeleya te na ke peresidan ni peremiyeminisiri (gufereneman nemoɓo) ce, o la, ko jamana be se ka i nesin a ka netaa baara ma.

mogow caman fana nana, ADEMA politikiton ka nin nemoɓo in ye kojugu ye beejefangan damina in na. An boto de file politikiton kelen ka san bisaba ni do nemoɓo la, o konola la, san mugan ni sabab kera politikiton kelen ni ce kelen ka nemoɓo ye. Alifa Umaru Konare be se ka sababri soro wa? Walasa ka a ka politikiton ni a yere kisi fili ma. Fosi te o jira, barisa fanga be mogow la fili de.

A ka kan ka fo fana ko ADEMA politikiton ma sugandi mogow tilance fe, minnu togo sebenna wote kama.

Mali jamaden minnu ye wote ke, olu hake dogonyara k'a taa fe, kabini wotebaara in dami-

nara beejefanga sigili sira kan : mogow minnu togo sebenna wote kama ni olu hake ye mogow .4.358.681 ye, mogow 1.767.671 de wotera, jamana sariyaba kama (a be fo sariya min ma ko konsititusiyon).

Merisigiwote ka ma mogow 661.335 de togo sebenna wote kanma, nka mogow 212.349 de wotera. Deputesigi kanma mogow 4.778.954 de togo sebenna, nka mogow 1.017.019 de wotera.

Ni a jatera, a be ye ka fo ko malidenw bee ka peresidan sugandili kera baara min ye o file :

- Mogow minnu togo sebenna wote kama, ni i ye olu tila keme keme, mogow mugan de wotera, o ye kolosili folo ye, ni i ye a ye an ko fen minnu kera olu dow ni jeli ce ka jan, nin kunnafoni ye o kuma sementiya, barisa, beejefanga jolen be jamana minnu kan, mogow wote ta ka kan ka teme bisaba ni duuru la, mogow keme o keme walasa nemoɓo min be sigi, o ka se ka wasa, a ka baara konolala.

- kolosili filanan file : mogow mugan o mugan minnu kofora, ni i ye olu sigi keme keme, mogow biwolonwula de wotera ADEMA politikiton ye.

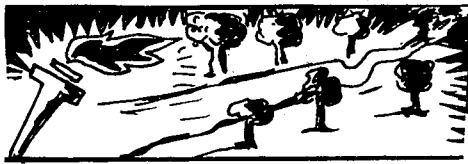
- o mogow minnu wotera ADEMA politikiton ye, olu be ben min ma o file : mogow minnu togo sebenna wote kama ni i ye olu tila mogow keme keme, i be a ye k'a fo ko mogow keme o keme la, mogow tan ni duuru doron de ka

wote ye peresidan sigi. Nin de be mogow bila miri la, kun caman fora, nin olu ye wote la-donbaara ye nka mogow ka kan ka don ko malidenw caman ma wote barisa u ma da kosebe politikisira tigelenw na ani fana mogow minnu tun be sira tigelenw ninu nefo, u tun te olu don.

Ka politikisiraw. donniya da mogow tulo kan, o ma ke ka ne, o tije dogonni te fosi ne. Politikitonw ma jijabaw ke walasa ka u ka sira tigelenw da mogow tulo kan, barisa sira tigelenw tun te u caman bolo, walima sira mango tun be caman bolo minnu tun ma famuya politikitonw yere ka nemoɓo sugandilenw fe. Teliya la, politikitonw ka fanga ninin kera jogon neenin ni galonda jogon na, jogon togo tije ye. Jogon kunnajogonya min tun togodara ko «fase a fase» o de ye mogow sewa donni nka o fana caman tun be ke Nanzarakan (faransekan) de la Malidenw ka banni wote ma, o ye a jira ka fo ko politikimogow ni u ka ton ka kan ka u jija kosebe walasa ka mogow ka da naya soro.

Nka aw be a don ka fo ko politikimogow te dese nefoli la, ko o ko, u be nefoli soro o la, nefoli min be si sinsi olu yerew ka netaa kan. U ye nefoli soro an ka banni la ka taa gundoso konon ka wote, nefoli suguya bee minnu be u pan an ka banni kan, an tun be kan ka jira ko an ka diyanye ye, ka politikimogow sugu werew de soro.

Gongoloma Soke

T A A B O L O

Mali senekjekuluw kecogo k'a ta san 1960 fo ka n'a bila san 1990 la.

Jekulu wulili min be se ka fanga wajibiyasabati.

Kabini Mali ka jereta san, politiki feere fen o fen tigera, mali duguw ni u sigidaw ka jetaa sira la, olu be ko, ko olu be senekelaw deme u ka u laben walasa u joyoro ka ke u ka jetaa baaraw la.

A caman na, kuntilenna minnu tun be sebenw ni fanga ka kumakanw na, olu tun ye joyoroba bila senekabaaradaw ni senekjekuluw ye.

Kumakanw ni hakillilasiraw tigelen kofe, fanga ka san bisaba baara kofe duguw ni u sigidaw la, senekjekulu sementiyalenw be cogoya jumen nabi? Sininjisigi cogoya jumen be u ye bi, sanni feere labilalen ani ni cogoya kura min be a fo ko ka fanga to m gow bolo, a be boli mogo minnu kan?

Mali kono, ni i ye duguw ni u sigidaw mincogo file, ka fanga minnu tugura jagonko, ka olu kuntilennaw bo yen, i be fen kelen ye min jora u kan tuma bee: wagati bee, fanga ni senekelaw ce, fanga de be a dungo fo ko o ka ke temen sira ye.

Mali kono, k'a ta tubabu tile la, ka se sosialisiraw tile la, fo ka na se fangabin (kudeta) min kera san 1968 la, duguw ni u sigidaw ladonfeere, politiki siraw tigera, walaba ka senekelaw ke temensiraw ye jamana seriwusidaw ni a baarada tow bolo, sanko ka fanga kuntilenna bo, sorosiraw ni hadamadenw saticogo kan jamana kono.

Senekabaaradaw ni senekjekulu minnu tun sementiyalen be o wagati kelenkelen bee la, olu ka geleyaw ni u ka nogoyaw ma ke kelen

ye barisa u be tun ye dunan ye senekelaw bolo

K'a ta Mali ka yereta (indepandan) la, fo ka na a bila san 1968 la, fanga tun ko, ko ka duguw ni sigidaw ladon ni sosialisiraw ye: kun jumen tun be o la? Ka senekelaw kafo jagon kan, walasa u ka je ka sanni ke, ka je ka feere ke, ka bejeforo sene, ka jekuluw sigi, minnu be bejeforo seneli bo jagon koro.

San 1960 ni san 1965, senekjekulu dow sigira senkan, ni a tun be fo olu ma ko sorojiidi ni jagon demekjekulu (G.R.S.P.M) ani jekuluwerew ni a tun be fo olu ma ko jagon deme ka taajeluw (S.M.D.R), nin baara in kera U.S.R.D.A de fe.

ni kubadaw ka deme ye ani senekeseriwusidaw.

Fanga tun ka hamina folo ye ka senekelaw ke senekeminanw sanbagaw ye, ani minan yerew ni olu tun be bo jamana kofe, nka, fanga tun be a fe fana ka senekelaw ce ni kenyerere ye tigilamogow minnu be bayelemaw ke ani faso ka seriwusida dow (i na fo somiyexi) i oli doron de tun be jamana fanbee labo makone minaw la; nogoya. Duguw ni u sigidaw ladonfolo in kuncera ni nigisinogoso ye, kun minnu fora o nigisinogoso la, olu dow file :

- baarada minnu sigira duguw ni u sigidaw ladonko la, olu kungitiw ni u kankorosigiw caya,

- fanga diyagoyataama tun

donna koperatiwu ladon na, koperatiwu minnu tun sigira senkan : k'a ta mogo donni na ni u ka warisara fo ka taa a bila jekabaara la bejeforo kono, a ni senefen dow diyagoya boli (senefenw tigelen kofe) sanni feere sira la,

- koperatiwu jemogow sugandili, sugandili in tun be tali ke mogo ninnu kecogo de kan politikiton kono, u tun ka lakikaya tun te file,

- koperatiwu nafolo ladon kojugu fo ka taa a bila a nafolo duni la hakillatige la; barisa a dunbagaw tun ye politikiton jemogo dow de ye.

K'a ta san 1960 fo kana a bila san 1968 la, fen min tun be mogo jekoro, o tun ye diyagoyafanga de ye, diyagoya in tun be bo jemogow yoro ka jigun dugumamogow kan. Se si tun te senekelaw ye, ayiwa o cogoya kura in tun ye senekelaw bolo dunan ye.

K'a ta san 1968 la, ye lama donna jamana politiki taacogo

la, ka sababu ke fangabin (kudeta) ye, mogo jekoro ye lama dow donna jamana ka jetaa la fo ka se duguw ni u sigidaw ka jetaa la.

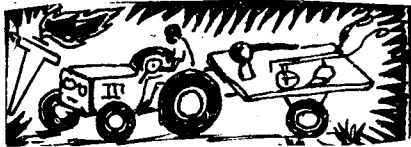
K'a taa san 1968 fo kana bila san 1979 la, fanga kura be sigasiga caman ke, sira kelen tali la duguw ni u sigidaw ladon cogo jelen dabali sigilila sen kan. Fanga kura in be san tan ke, ka soroben ma sorosira kelen talila ka duguw ni u sigidaw segere.

O wagati la, nogonkumajogonya min sigira sen kan jamana fan bee la, korofa caman kera, nka o bee ni a ta, koperatiwu sigilen tora senkan jamana kono, ka tila k'a jini ka u sikuraya yoro dow la (Gawo, Tumutu).

Sekibane KULUBALI.

An be teme ni nin kuma to ye an ka boko nata kono.

SENEKAJI

Ko'ori min kolo be dun, o sementiyara ni ninikelaw ka baara dow kuncɛ ye.

Ko'oriko ninikelaw ka baara kuncɛ kera min ye san 1988 konona la, o kera ko'ori siya soroli ye, min kisew be dun. O ko'ori in togo ko gilandilesi, sisan a jensenna kosebe farafinna yorow la faranse kan be foyoro minnu na.

Ko'orimugu to, ko'orikise tun be dun fen minnu fe olu tun ye baganw de ye. Ko'orikolo tun te mago ne hadamadenw ni lew ani sisew ka dumuni la, o sababu tun ye gosipoli de ye, o ye pɔsoni

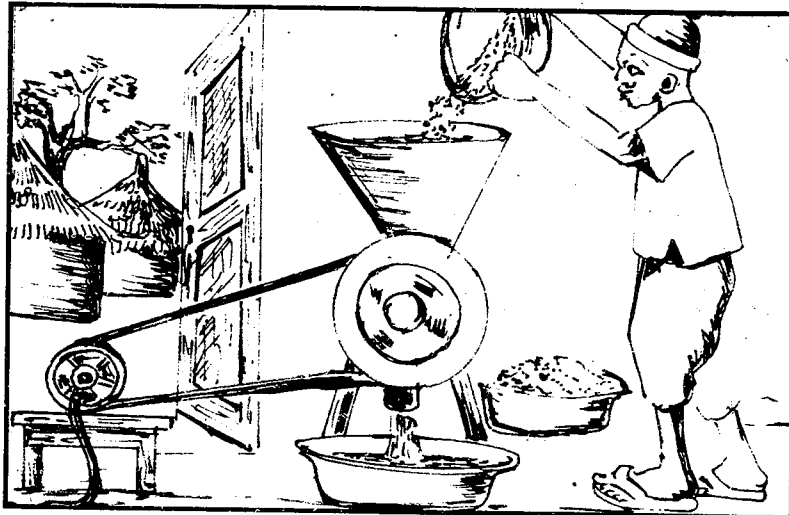

A be ke to ye...

ye min be ko'orikisew konɔ. Gosipoli te ko'ori siya min konɔ (ni o togo ye ko gilandilesi) o sorola tuma min, o kera ninini ni hakilijagabosira dokorobolen ye : min ko, ko a be cogoya be ke fo ko'orikolo ka ke dunfen ye. Nka fo kana a bila nin san labanw na, gilandilesi ko'orimugu caya-baliya tun ye a ka netaa nagasi. Ogelaya in bora yen bi.

Kabini nin sanlaban ninnu na, ko'orisiya do fana, gosipoli te min na, ni o togo ye ko GL 7, o be kan ka jensen ko'orisene jamanaw konɔ. A nafaba ye min, o file : ni i ye G7tila sara keme ka ko'oritow kelen o kelen ta, ka u tila sara keme ce, ka u be kolo bou la, i be a ye ko GL 7 sara keme o keme be tow sara keme o keme dan ni 46 ye u mugu caya sira la. Foro minnu binna gilandilesi sene kama olu kene file : koniwari, tari 84.000, Benen,

tari 3.500, Burikina faso tari 7.000. A fora ko do be fara gilandilesi senekenew kan san nata, (min fora, o file : Koniwari tari 132.000, Burikina Faso tari 70.000 ani tari 12.000 Benen konɔ). A fora min ye sisan, o ye ka gilandilesi kisew nafa sinsin hadamadenw ka balosira kan (o la, u be se ke mugu ye i nafa faranimugu walima ka u ke bisiki ye) walima baganw ka dumunisira kan.

ko'ori in be si ka ke k'o nonmugu

An be don min na bi, izini do be Togo min be ko'orikolow baara walasa ka u poroteyini (o ye fen ye min be funtenin nafa ma lase hadamaden ka u farikoloma, ni ye a dun) jensen. A be folo ka benenkaw ka ko'orikolo de baara, olu minnu be be ne gilandilesisene na.

Konowari fana ye ko'orikolo baara damine ka ke mugu (farini), ni i ye o ko'orikolo mugu tila sara keme keme ce, i be a ye ko sara keme o keme poroteyini sara 50 be o la. Adola, o ko'orikolomugu be se ka feere Farajejamanaw konɔ barisa mogo caman be se ka a san yen. A be se fana ka ke buru ye yen yoro dow la, o sira kan, ni i ye burudilanko tila

sara keme keme ce, a be se ka sara 10 ta o la.

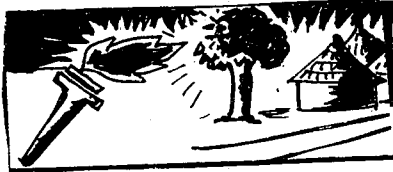
Ni i ye a farabo, ka jenin walima ka susu, gilandilesikise be se ka do ne a senebagaw ye dunkafa sira la. Benen jamana tilebinyanfan senekelaw minnu ye u ke gilandilesisene kan, olu be a kisew ke furufuru ye k'a dun.

Nokodese wagati, ko'orikolo minnu tun be dun Burukina Faso, olu be se ka nonabila ni ko'orikolow ye gosipoli te minnu la. Ninikelaw hakililakoba, ko'ori min kolo be dun, o be kan ka sementiya farafinna konɔ.

Nin kibaruya in bora SIFIA yoro, o ye seriwusida ye min be seneke kunnafoniw'di jamanaw konɔ minnu be nanzarakan (faransekan) fo

walasa du be k'a dun k'a fa.

DUGUW NI SIGIDAW LAMINI

An ka duguw ni u sigidaw lamini yoro minnu barika ka dogo.

Dugukolo ye fen ye min barikalen don kosebe, nka a fan bee te. An be an mago bee ne dugukolo kan fo ka taa se an ka saya ma, o de la an ka kan ka dugukolo ladonbaara ni a nenabobaara ke an ka hami ye sanko an denw be se, ka jigi soro u ne, i na fo an yerew benbaw ye a ke cogo min na.

Dugukolo ladonbaara ni a nenabobaara sene nafa kama :

Ko dugukolo te mago soso sene sira kan, o be se ka ke ni a sorola ko senekedugukolo ka ni, o de la dugukolo ladon ni a nenabo ye baara nafa ma ba ye. Barisa, sene sira la, dugukolo yoro minnu be nafa la se an ma o ye a sanfelani de ye min be se ka sananko sanji fe ni a ma ladon, walima a be ce dugukolo now fe ni minnu be foro kono, o de la, an be an sinsin kosebe senekedugukolo ladonbaara kan.

Kow ni baaw lakanali :

Kow ni baaw lakanali cogoya ka ca, an be do fo olu kan, nka an te da te se olu bee ma.

Ni ye kow ni baaw dagolo lakolosi, walima u konola, i be jiriba caman ye nin yoro ninnu la, o jiriw de ka kan ka lakana. Ni jiri ninnu tigera ka ban, ji basigili be sidogoya, o ye toroba de ye ka nesiw misilamin ni nakobaara ma, a yeru be se ka ke sababu ka

ko walima baa walanka, ka a ka bolili kisikasa.

Jiri kuluw lakamali :

Ni jiri kuluw be an ka duguw ni u sigidaw lamini yoro minnu la, olu ka kan ka lakana. Ni i ye jiriw tige, u be yoro minnu la, i be o yorow labila fiye ni tile ye, olu dun be nema gen de, o ye ja tami-siyen ye. Ni o kera dugukolon be se o yorow la.

Kuma laban :

Ni a sorola, i ka dugu ni a sigidaw kadi i ye kosebe, i ka kan ka ni niningali nataw jabi:

- Muna ne ka dugu ni a sigidaw kadi ne ye kosebe?
 - Mun ye a ke ne ka dugu ni a sigidaw kadi ne ye kosebe?
 - Nin diyanye in ye joni kelen ka baara?
 - Ne ka kan ka mun ke wala ne ka dugu ni a sigidaw be to nin cogo in na?
 - Ne yeru kelen jayoro ye mun ye ne ka dugu ni a sigidaw ladonbaara ni a nenabobaara la?
- Nin niningaliw jabi be na bo ni an yeru ka korolen dow de ye, folmogow tun be a fo ko ka dugukolo boje, u tun be a fo, « i kana dugukolo gosi kosebe, kana dinga sen gansan, i kana baga jiriw ma, hali i be no min dun i ka o boje ».

Bobo KEYITA

Ne be a fe, aw ka ne jaabi ni a sorola jo be folmogow bolo.

Boko soroli songo :

Mali.....kalo Woro	sefa	120
San kelen.....	sefa	240
Afiriki (farafina) kalo woro.....	sefa	240
San kelen.....	sefa	960
Afiriki kofe jamanaw kalo woro....	sefa	960
San kelen.....	sefa	1920
Boko demeli sanni :.....boko kelen	sefa	60

Boko jensenemogo : Seyibane KULIBALI Boko jensenemogo kankorosigi : Bobo KEYITA

Boko sebenninemogo : Fajala KEYITA
Boko sebenniickulu : Seyibane KULIBALI,
Bobo KEYITA, Fajala KEYITA
Cemoko JALO, Baba SISUMA
Boko cekala : Bobo KEYITA
Boko jawkebaga : Karimu JALO
Boko labenyoro : Kibaru
Boko sebenyoro : Kibaru
Boko hake min bora : 2.000
Boko sigiyoro : Kati
Boko ka lasigiso : Kolo togo be so min na
Tomikorobugu Bamako
BP : 3041 walima 2805